

Лук'яненко В.С., ад'юнкт ад'юнктури та докторантури
Науковий керівник: Тробюк В.І., кандидат військових наук, доцент,
начальник навчально-наукового центру організації освітнього процесу
Національна академія Національної гвардії України, м. Харків

ДО ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ І ВІЙСЬКОВИХ ФОРМУВАНЬ З ПРАВООХОРОННИМИ ФУНКЦІЯМИ

Однією з важливих складових стратегії національної безпеки України є саме високий рівень підготовки кадрів, на які покладається обов'язок забезпечення національної безпеки. Зокрема, Стратегією національної безпеки України визначено, що Україна зміцнить бойовий потенціал Збройних Сил України, інших органів сил оборони шляхом підвищення якості та інтенсивності підготовки військ (сил); трансформації професійної культури на основі доктринальних підходів і принципів командування й контролю, підготовки, освіти НАТО; модернізації системи мобілізаційної підготовки та мобілізації, а також допризовної підготовки та військово-патріотичного виховання молоді [1]. Безумовно, всі учасники сектору національної безпеки проходять підготовку, спрямовану на якісне виконання своїх функціональних (службових) обов'язків. Та чи відповідає їхня підготовка сучасним викликам? Чи відповідні знання вони здобувають для якісної реалізації своїх функцій?

З 24 лютого 2022 року ми все частіше отримуємо інформацію зі ЗМІ про направлення військовослужбовців Збройних Сил України та інших представників сектору національної безпеки на навчання до різних країн-партнерів. Виникають суперечливі думки. Невже зазначені представники суспільства не були підготовлені до спротиву загрозам воєнного характеру? Хоча ні, завдяки нашим героям ми зараз маємо змогу брати участь у науково-практичній конференції. Сказати, що у нас нікому здійснювати підготовку, теж некоректно, адже в Україні достатньо інструкторів та науково-педагогічних (педагогічних) працівників-професіоналів. Підготовка,

перейняття досвіду в країнах-партнерах – це чудова практика, але це час, що в умовах війни є безцінним ресурсом.

Також цікавим чинником вбачається запровадження в Україні та реалізація окремими вищими військовими навчальними закладами (військовими навчальними підрозділами закладів вищої освіти), закладами вищої освіти із специфічними умовами навчання програм підготовки за стандартами НАТО, проте ми все одно направляємо представників сектору національної безпеки на навчання до країн-партнерів. Тож постають питання: чи можливо в Україні здійснювати якісну підготовку кадрів для державних органів спеціального призначення і військових формувань з правоохоронними функціями, та які чинники заважають цьому процесу?

На питання щодо здійснення якісної підготовки в нашій країні кадрів для державних органів спеціального призначення і військових формувань з правоохоронними функціями Україні – відповідь однозначна: так, це можливо і це проводиться. Але проводиться не в таких масштабах, які б задовольняли потреби країни.

В частині першій статті 5 Закону України «Про освіту» зазначено, що освіта є державним пріоритетом [2]. Та чи всі дотримуються цього визначення? На жаль, кадри державних органів спеціального призначення і військових формувань з правоохоронними функціями не зовсім вільні у своїх можливостях навчатися. Незалежно від того, чи направляє на навчання роботодавець, чи йдеш навчатись за власним бажанням, лише в поодиноких випадках таку категорію службовців звільняють від виконання своїх функціональних (службових) обов'язків. Тому якість підготовки (навчання) зазначеної категорії службовців низька. А бюрократія лише на папері допомагає відображати високоякісні показники, тим самим завуальовуючи об'єктивний стан силового блоку і готовність до виконання своїх обов'язків.

Ми переймаємо досвід підготовки сил безпеки та оборони в різних країнах, запроваджуємо їхні стандарти, програми підготовки й намагаємося реалізувати це в системі освіти вищих військових навчальних закладах

(військових навчальних підрозділах закладів вищої освіти), закладах вищої освіти із специфічними умовами навчання. Та ми не змінюємо організацію процесу підготовки (навчання), не адаптуємо до необхідних умов для досягнення мети таких програм, оскільки обмежені певними чинниками.

Службовці державних органів спеціального призначення і військових формувань з правоохоронними функціями обмежені на законодавчому рівні у праві здобуття освіти, свободі навчання, свободі наукової творчості.

Одними з необхідних умов для якісної підготовки висококваліфікованого фахівця є: передусім його бажання навчатися, присутнє при відповідних умовах служби (роботи), наявності перспектив кар'єрного зростання; наявність професійних стандартів та об'єктивних кваліфікаційних вимог до посад, що є основою для розробки програм підготовки (навчання); і, напевно, найголовніше – законодавча база, яка спонукатиме до навчання та захищатиме права всіх учасників освітнього процесу.

Список використаних джерел

1. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України»: затв. Указом Президента України від 14.09.2020 № 392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037> (дата звернення 02.12.2023).

2. Про освіту: Закон України від 20.12.1991 № 2011-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 02.12.2023)